DR. OĞUZ KAAN PEHLİVAN

ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK DENGESİNDE SİBER DÜNYA

Bu kitabın e-kitap hali için:
www.hukukegitim.com

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

ARİSTO

Kanun düzendir,
iyi kanun iyi düzendir.

www.aristoyayinevi.com
www.hukukfuar.com

Online satış: Hukukfuar

@aristoyayinevi
@aristoyayinevi
@aristoyayinevi

ISBN 978-625-8385-30-4

DR. OĞUZ KAAN PEHLİVAN

ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK DENGESİNDE SİBER DÜNYA

ARİSTO

DR. OĞUZ KAAN PEHLİVAN

ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK DENGESİNDE SİBER DÜNYA

ARİSTO

Dr. Oğuz Kaan PEHLİVAN

ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK DENGESİNDE SİBER DÜNYA

Dr. Oğuz Kaan PEHLİVAN

ÖZGÜRLÜK VE GÜVENLİK DENGESİNDE SİBER DÜNYA

ARİSTO

1.Baskı – Ağustos 2024 – İstanbul

5846 sayılı Kanun uyarınca bu kitabın birinci baskısının dijital iletişim, CD'ye kayıt, elektronik kitap olarak yayımı ve mevcut veya ileride geliştirilebilecek her türlü araçla çoğaltılması ve yayılması hakları da dâhil olmak üzere; 5846 sayılı Yasa anlamında çoğaltma, yayma ve diğer tüm yayın hakları yalnızca ve münhasıran **Aristo Yayınevi**'ne aittir. Kitabın tamamının veya bir kısmının mevcut veya ileride geliştirilebilecek herhangi bir araç veya teknikle çoğaltılması, yayılması ve herhangi bir şekil veya yöntemle ticaret alanına konu edilmesi kesinlikle yasaktır. Aksine hareketler **Aristo Yayınevi**'nin saklı tutmuş olduğu haklarının ihlali anlamını taşır.

Aristo Yayınevi, olabilecek bütün hak ihlallerine karşı kanuni haklarını kullanmaya, fikri hak ve emeği korumaya kararlıdır.

Yayınevi: ARİSTO YAYINEVİ
Enstitü Danışmanlık Hizmetleri LTD. ŞTİ.
Tel **:** 0212 951 0581
Faks **:** 0212 951 0553
Web **:** aristoyayinevi.com
Mail **:** aristohukukyayinlari@gmail.com
Editör **:** Av. Aydan DÜZGÜNKAYA
Dizgi **:** Seda TÜZÜNER

ÖNSÖZ

Fiziki dünyadan bağımsız bir anlam ifade etmeyen, kablolar, ana kartlar ve işlemcilerin bir araya gelerek oluşturduğu siber uzay; her toplumun ekonomi, siyaset, hukuk ve sosyal yapılarıyla iç içe geçerek onları değişime zorladı. Bu değişim en basit ifadeyle, her türlü veri, bilgi, belge vs. dijitalleşmesi, elektronik ortama aktarılarak oluşturulması, düzenlenmesi, saklanması olgusuydu. Çok uzun zaman önce değil, Borsa İstanbul'da 1993'te bilgisayarlı alım-satım işlemlerine geçildi. Bugün ise alım-satım işlemleri arasında milisaniye kazanmak ve dolayısıyla kârını artırmak için şirketlerin fiber optik kablolar döşediği, New York Borsası çevresinde sadece bilgisayar sunucularından oluşan alanda süper bilgisayarlar ve finansal algoritmaların yarıştığı borsalarla ve botlarla karşı karşıyayız.

90'ların başında John Perry Barlow'un hayalini kurduğu siber uzaydan, oldukça uzak bir noktadayız. Varlığına karşı yükselen tehditlere uluslararası sistemin temel aktörleri devletler kayıtsız kalamadı. Kendi toprakları üzerinde fiziki yapılardan oluşan bu siber uzayı regüle etmeye başladılar. Siyaset bilimi literatüründe karşımıza çıkan güvenlik-özgürlük dengesi, daima biri diğerini lehine bozulan bir tahterevalli olarak tasvir edilir. Öyle ki, güvenlik önlemlerini artırırsanız, özgürlükler kısıtlanabilir. Bireylerin hak ve özgürlüklerinin, offline ve online olarak ayırıldığı bir dönemdeyiz. Dijital güvenlik önlemlerini artırdığımızda Internete ve bilgiye özgür erişim hakkı gibi online hak ver özgürlükler zayıflamaya başlamaktadır.

Siber alan, siber uzay, siber ortam, siber vatan vb. farklı şekillerde ifade edilen dijital dünya en temelde, fiziki kablolar, çip ve anakartlar, ağ sistemleri ve fiziki servis sunucularından oluşmaktadır. Bu fiziki varlıklar devletlerin ülkelerinde (hava, kara, deniz) yerleşik şekilde bulunmaktadır. Gerçekten de siber faaliyetler, bir devletin ülkesinde yerleşik bulunan devletlerin egemenlik hak ve yetkilerini kullanabilecekleri fiziki unsurlar üzerinde gerçekleşmektedir. Yani siber uzay sanal bir gerçeklikten daha fazlasıdır ve fiziki bir boyuta sahiptir. Böylece balkanlaşma olarak tabir edilen bir süreç başlamış, her devlet kendi egemenlik yetkisi altındaki ülkesinde Interneti ve siber uzayı regüle etmeye başlamıştır.

Siber suçlar, siber saldırılar, siber istihbarat tehditleri karşısında devletler siber uzayı bir yandan regüle etmeye çalışırken bir yandan da siber komutanlık, siber asker ve siber silahlar ile askeri önlemleri hayata geçirmiş, küresel düzeyde bir siber güç projeksiyonu yarışı başlamıştır.

Özgürlük-güvenlik denkleminde artan, sınır aşan ve öngörülemeyen siber tehditler karşısında "güvenlik" olmuştur. Devletler önceleri, dragnet ya da trol ağı tarama metodunu ülkelerindeki suçluların ve suç delillerinin tespiti için kullanmayı hedeflerken, sonraki aşamada potansiyel tehditleri tespit etmek için uygulamaya başlamış, ABD'nin tüm Internet trafiğinde bu metodu kullanabildiğinin ifşa edilmesi sonrasında hukuki ve siyasi tartışmalar yeniden alevlenmiştir.

Bu eserde, 2013 yılından günümüze çeşitli düşünce kuruluşlarında, Radikal, Al-Jazeera Türk gibi sonradan kapanan gazete ve yorum sitelerinde yayınladığımız analizlere ve konuyla ilgili farklı akademik dergilerde yayımlanan makalelere güncelleştirerek yer verdik. Böylece zamanın her şeyi yok eden ve unutturan ruhuna karşı mütevazi bir çaba içindeyiz.

Bu eserin hazırlanmasında desteklerini esirgemeyen Aristo Yayınevine ve özellikle editör Aydan Düzgünkaya Hanımefendiye teşekkürü bir borç bilirim.

Errare humanum est, yanılmak beşeridir. Hata ve eksikliklerimizi bildirenlere şükran borcumuz büyük olacaktır.

Ankara, Haziran 2024

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... **i**

İÇİNDEKİLER ..... **iii**

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM
NSA ve GÖZETİM POLİTİKALARININ DÖNÜŞÜMÜ

Snowden, Özgürlükler ve İstihbarat Faaliyetlerinin Denetimi 4

Amerika'da Paradigma Değişimi: NSA ve İstihbaratın Denetimi 7

İpin Ucunu Kaçırmak: NSA 10

İKİNCİ BÖLÜM
SİBER GÜVENLİK, ÖZGÜRLÜKLER ve TEHDİTLER

Siber Dünya "Gerçeklik" ve Reel Tehditler 16

Siber Güç Kapasitesi: Asimetrik Savaşın Parametreleri 20

Internet Özgürlüğü - Siber Güvenlik Denkleminde "Birey" 26

Açık Internet Yapısından Balkanlaşan Internet Yapısına 30

Yeni Dünya'nın Keşfi: Siber Fırsatlar ve Tehditler 33

Siber Güç Kapasitesi, Projeksiyonu ve Sınırlama Çabaları 44

Siber Saldırılar Karşısında Meşru Müdafaa Hakkı 57

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
VERİ MADENCİLİĞİ ve KİŞİSEL VERİLER

Artık Kişisel Verilerin Korunmasına Dair Bir Kanunumuz Var! 73

Hukuki Yönleriyle Veri Madenciliği: Türkiye'de Trol Ağı Tarama Metodu 77

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SİBER GÜVENLİK ÜZERİNE MÜLAKATLAR

Joseph Nye ile Siber Güvenlik Üzerine 96
Güvenlik Sorunlarında Yeni Bir Olgu: Siber Terörizm ve Ötesi 100
Botnet'lere Karşı Mücadele 104
Siber Uzayda Belirsizlikler, Çatışmalar ve Boşluklar 108
NATO "Madde 4.5": Siber Saldırılara Karşı Yeni Bir Format 113

KAYNAKÇA 117

İNDEKS 127

GİRİŞ

"Özgürlükler ve Güvenlik Dengesinde Siber Dünya" başlıklı bu kitap, dijital dünyada güvenlik ve özgürlük dengesinde kullanıcılar, devletler ve şirketler arasındaki karmaşık ilişkileri derinlemesine incelemektedir. Kitap dört ana bölümden oluşmakta olup, her biri siber güvenlik, gözetim politikaları, siber güç projeksiyonu, kişisel veriler ile dijital hak ve özgürlüklerin koruması alanında önemli sorunları ele almaktadır.

İlk bölüm, gözetim politikalarının tarihsel ve hukuki dönüşümünü ele alırken, özellikle Edward Snowden'ın ifşaatlarının etkisiyle ABD'de istihbarat faaliyetlerinin nasıl denetlendiğini ve gözetim politikalarının değişen yüzünü kapsamlı bir şekilde analiz etmektedir. Bu bağlamda, NSA'nın rolü ve kontrolsüz güç kullanımı gibi konular da incelenmektedir. Bu bölüm, istihbarat topluluğunun bireysel özgürlükler üzerindeki etkilerini anlamak için önemli bir zemin hazırlamaktadır.

İkinci bölüm, siber güvenlik ile bireysel özgürlükler ve tehditler arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Siber dünyada "gerçeklik" ve reel tehditler arasındaki farkların ele alındığı bu bölüm, siber güvenlik kapasitesinin asimetrik savaşta nasıl kullanıldığını ve Internet özgürlüğü ile siber güvenlik arasındaki dengenin nasıl kurulduğunu tartışmaktadır. Internetin açık yapısından balkanlaşan yapısına geçiş süreci ve siber saldırılar karşısında meşru müdafaa hakkı gibi konular, siber güvenliğin karmaşık doğasını ve bu alanda karşılaşılan zorlukları ortaya koymaktadır. Ayrıca, bu bölüm, siber güç projeksiyonu ve sınırlama çabalarının da hukuki ve siyasi boyutlarıyla değerlendirilmesini sağlamaktadır.

Üçüncü bölüm, veri madenciliği ve kişisel verilerin korunması konularına odaklanmaktadır. Türkiye'deki yasal düzenlemeler ışığında veri madenciliği uygulamaları ve kişisel verilerin korunmasına dair kanunların etkileri detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Bu bölümde, kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal çerçeveler ve veri madenciliğinin hukuki yönleri, veri güvenliği ve mahremiyet hakları bağlamında incelenmektedir.

Dördüncü bölümde ise, siber güvenlik alanındaki güncel konular üzerine önde gelen uzmanlarla yapılan mülakatlar yer almaktadır. Bu mülakatlar,

siber terörizm, botnetlerle mücadele, şirketler için siber güvenlik standartları ve NATO'nun siber saldırılara karşı yeni stratejileri gibi çeşitli konuları kapsamaktadır.

Bu kitap, siber güvenlik ve veri koruma alanındaki güncel gelişmeleri ve zorlukları akademik bir perspektifle değerlendirmekte ve bu alanlardaki hukuki ve siyasi boyutları derinlemesine irdelemektedir.